

نان و برين و بشكورين

هه لبه ست

عارف حيتو

۱۹۹۵

ره فين ژ چاڤين بشكورين

چيکين بارانه کا هوور و ته نا
داڌ داڌ پرچ و مڙيلانکين من ماچي دکهت
رووباره کي خورت و سه رخوش
هوژانا من .. دمژ و موژانا شي چه رخي،
نه زوك و سته مکار به رزه دکهت
نالہ نالا شه هره بانې و په يښ چاڤي ميهره بانې
نولا دهنگي ده هو له ک دوور
گوھ و د هرووني من فه دکهت
سترانين چاڤه رپيا دين
هزار دهر گه هين خلوه يي و کوفانا دزين.

..

نه فه توبي !! .. في نيښ شه في
په نجه را بيرا من دقوتی و من و خه وی دکه يه دوژ من
يان بوهارا ناڤي ته يه بويه تاگه رم
له شي من دخو وه رپيچاي و ناچيت ژمن.

* * *

ل روژه کي .. نه ز و ته م بوين
ب دويڤ کز گريو کا عه فرانغه مه دکره غار

زه ڦيڻ به يار
خوينا من دکره جامين به لگه چليا و ته نا ڦه د خوار
گولبه روژان .. گلي دکرن ل رهوشا روژان
نه زل ره خه کي .. ته م ل ره خه کي
هه ڦر کي بوو ..!
نو .. ته مي نه ز به رزه کرم
ژرژانا ديم و بالا ته دوور کرم
ويل .. بي پيناس
لسر تپلا بزقه کا دهنگ وهرياي ل خو دگه رام
هه رچ زه ڦيڻ ژين ژي ره ڦيای
من ب وينه و خامه ي کيلان
چ به ندهر و نيزگه و ريباز من نه هيلان
بيي کاغز و دهنگ و په يام
ل ته دگه رام.

* * *

چ مروڦي به ڦري ژرڦا، ب جادانڦه کريبه به ستي
برس ليخوري و هيلاي بتني چهرم و هه ستي
پيرهه ڦييا ژي دزين روڼاهي و راستي
من هوژانه ک کره دروشم .. کره نالا و ..
چکلاند دده ستي
نو .. هيشتا ل مافي خو نه پرسي
بلا ژ جڦينکي ده رکه ڦيت
پستي له شي وي پيلاڦه
تم .. تم ژ توخمي مپهانه
به ردهن بوهاره وا دهيتن
زويرين مه مشتي گيانه.

* * *

بشکورينا من .. يين به رزه بوين

توب منغه و نه ز دناډ ته ميډا
خه م .. خه رزي ميښانه ب ليځين مه ډه
چ خه ما مه گورزه ك ليډا
نيكا دي خول جهي ويډا
يښ به رزه بوين ..
توب منغه و نه ز و خه م دناډ ته ميډا.

..

من هه ولدا ته ژبير بکه م
وهك زاروكي ز نوو ژدای ديت
رووس و پاقر خو نوو بکه م
دهري روژا خو بو ميځانه ك دي فه كه م
من هه ولدا ته بکه مه به لگين پتي و زهر
دناډ دهنگي پاييډا
من هه ولدا ته بکه مه نيږگزه كا هافيني
ل ره خ رووباره ك هسك و زوها
كړكه م پيلين چاډ و گوها
من هه ولدا ته بکه مه نان
ددهستي زاروكه ك برسيدا
بکه مه په يځ ، دنيځبه را هوربه باي و برووسيدا
ته بکه مه خه مه كا سڅك دناډ هه لما هناقين خو
يان ته بکه مه خوليپه كا سپي ..

لسهري دوژا جگارا خو
وهخت من نينه .. هيتلهري بويه فروكه و ،
ل هندافسهري من فيزيڼه
درپكا مندا پر مه يموونكن .. بيهن زي دفرپت
وهخت من نينه و زاروكين من دكولكيځه
زك گريډاي و برسينه
خو ، لبه كا ناني سوتي زي مه نينه.

* * *

من ههولدا ته ژبیر بکه م و ..
نهم دبه رزه دناؤ جیهانا خاپینو کدا
لسه ر دهستین پر به سوزین مژ و مورانا دهو کدا
تول من دگه رای دا خوب بینی
نهل ته دگه رام دا خو ببینم
لی ..

ل روژه کی .. گژلوکی نهل کر بووم هیلینک و ،
زه رزووریان خاتردخواست ژ گولشلیرین مه تینی
نهل ب لهز بووم ..

سه رکه فیتی قادا هزر و بیرین خو بووم
من کره غار و دهستی ته ژ دهستی من فه پست
رانه وه ستام ..

نالینا ته دگوهی منددا دله ییزی

رانه وه ستام ..

وینی ته ب چاقین به فریقه دته ییسی

رانه وه ستام ..

دبه زیم .. دوه ستام

دکه فتم .. دهه ستام

ئو .. رانه وه ستام

هه تا تو بویه گیانه وهره کی نافر موبشی و خهم دته نالیای
ب پر قیزی و فریاد و گری .. من تو هیلای
هیدی - هیدی .. ته نا ب مری.

* * *

هه ر ژوی رۆژی ..

بومه ئیخسیری ئقیژین دقویچکا نه فینا نه فه
بومه تاکه کی قریای ، ب قورمی دارا ژینا ته فه

بومه رۆندکە کا وەریای ب کانیەشکا تەفە
کەوێکی پرقەبەقەب بووم .. دووراتیای تە لالکرم
میرگە کاشین و گەش بووم .. دووراتیای تە هەشکرم
شەفە کا گولانا تیر ستیر تافەهەیف بووم
هەگبەیه کا مەشتی پەیف بووم .. دووراتیای تە زۆهاکرم
چافەریمە بهییهفە ..

بهییه و لسه ر سینگه من بنشیهفە
بوهار و خوشی و ژیان بتنی ئەون یین دگەل تەفە
ئیدی چ خوشی مە نەمایە لقیەرە
لی .. ئومیدە کا دووجان یال زۆزانا
تەفە ریکین گەرم و فە کری یین بوینە واری هۆزانا
دەفتەرکا خەم و خەونین خو ..
من یین کرین رۆژ و بەروارین ژفانا
...

دی کەنگی هییه .. ژفانین مە ژمە تۆرە بوون
رۆژگارا مە یا دگریت خوین
دناؤ پیلین پرچا تەدا .. خەندە و
دیدە و
عەشق بەرزەبین

ئیشەف وەرە .. ئەز نانتم
تەختی من یی سەربەخوێه ژگورزین خەوی
وینی تە یی دخەیا لیدا دزیت و فە دزیت
کو هەست پی د کەم هیشتا دەمەژیدا د بزقی
جھی تە ناگریتن کەس
من بەسە کو ب تەفە بزیم نیگایە کا ب لەز و بەز
نیگایەك و .. بەس

***

ئەو باژېرى ئەز باش دناسم

باژېرى ھە .. ئەز باش دناسم
چاقىن وى دەھلن
ھەفتى و ئىك جاران .. لەھىي يى داووراي
ھەفتى و ئىك برىنان سىنگى وى يى كرىمە كۆتان
نە خە ونىن بەفرى و نە مەزىقەيا (رۆك)
لېئىن وى يىن قەشاقى دىن پەرىن شەقىقە .. رامۆساينە!
ھەفتى و ئىك ئادەم بېر تە نشىقە نىستىن !!
ھەفتى و ئىك سالە ئافز ماى .. ھەتا ھۆسا داماي زاي
لى ..
پشتى ئەقىنە كا دژوار روپىن وى سۆر كرىن
چاقىن وى كرىنە دىمەنە كى سۆربالى و ..
پىنگاقىن وى ژبەر دوورىيى زەر كرىن
دلى وى يى بوبە دەرگەھى مزگەفتى
ب ھزاران كەس لى ب ژوورد كەفن و دەرد كەفن

دەستىن وان ب زنجىرىن پانتورا نەھ ..

..

ئەرىيا قى باژېرى ..

ژ ناخى زارو كىنيا وى دەرد كەفتى

ئىقارىيان دەمى با دەھىت .. بەلگىن پايىزا دگر نژن

ئەف باژېرە .. دەلنگ درپايە و دەھمەن برىندار

ژ گەرمادا .. خووين ژ دفنا بوھارا وى دەھىت

ژ شەرمادا .. بلبلى وى ئەفنىندار دفن خوار دىت

كەس نە كارىت يىدەستوورى .. لى ب ژوور كەفتى

دناف تىكىن دەرگەھى را خو قەدزىت

نەرييا في باژيري ..

ژ ناخي زارو كينيا وي دەرد كه قيت

كەربە كا هەي .. كەس پي نزانيت

ئەقينه كا هەي .. هەموو پي دزانن

ئەز ئفي باژيري .. بي فيزه و دەستووري

سينگي وي دكەمه تەخت و هەتا سپيدي

بي روندك فەمالين، بي غەبيدين، ب هەفرا دنقین

ئەز دزانم - ئەف باژيري باش دناسم - يي ييبەره

خەمگينه ..

زەنگينه ..

ستەوره

لي .. نزانم :

كا ئەز ب هەمي هيز و فەژەن و كەنيا خوڤه

يي ييبەرم .. يان خوڤاني بەرەك گەورم

.....

روژه كي .. روژي تيلين من دگفاشتن و

ريكان .. لەق ل پين من ددان

لبن پەرين نەفەدايي يين - في باژيري باش دناسم -

من پەنجەرا تۆرينە كا بيست و هەفت سالي هزانند و

ل ئيفاريه كا تەنا و باراني ..

سينگي وي مينا چيچكان دقەفەسكا دەستي منددا

- ئەو دەستي بي سەربۆر - ياري دكرن

گرنزينا وي نولا بارينا گوللەيان بوو

ژفانا گەهيني .. خوبنه كا رشتي بوو

يا يينهلماي و پر ئيشان و خوڤ

لەر بارانا وي ئيفاري پرچين مه هەردووان تەر بوون

پيگفە نووسيان

خوڤ .. خوڤ ، وه كو نازاديي

دوور .. دوور ، وه كو خوشي
دناقبره نازادى و دوور پيدا .. خوشيه كه
ژ پيكي مه يي خورتتر
ژ به ژنا تورينا من نازكتر
ئه و تورينا - ييست و ههفت سالييا - في باژيري
باش نه نياسيت
دزقروكا كه ني و گريا مندا سه رخوش دبوو
لسه ر پهلين پاشسوتنا من سه ما دكر
جار .. دبوو سيتافك ب منقه
جار .. دبوو دهنگي باي
نو .. سترا نهك دلسوژ دگوت:

ژنكين زكپر .. نه وين بي مير
ئه و زاروكين بايين خو ناياسن
كه نييا وان دروشمه كه ب ديوار انقه
ئوي .. ئوي .. ئوي
ئه و بيژنين ناني ب بنزكانقه
ئه و به ههشتا بنه فشي و دوور
ريكا وي نيفگافه
ئه و ميرچاكي هاتيهه كوشتن ژ پيافه
وهرن ته نا ددل و چاقين مندا بنغن
ئوي .. ئوي .. ئوي

دهمى سترا ن پرت پرت بوى و هه فديتنا مه بويه خولى
تورينا من - نه وا ييست و ههفت سالييا - به فر ..
فه ره شيابه ب هندهك داقين پرچا ويغه
حه ليا .. حه ليا ، بچووك دبوو
هه تا بويه برينه كا هه وداى و پر نه داڤ
ب نه نيا باژيريغه بو ناڤ

– نه و باژیری هیژ نه نیاسی –

چه ند هه ولددا ئەو ژی وهك من باش بناسیت ..

لی .. بو برین و نه نیاسی

ئەز :

ئەزی ئیزیک پیغه نووسیای وه کو دووری

ژیغه قه تیای .. وه کو همپیز کرنی

هیشتا ژی تیر نه بویمه و ..

بیهنا ئەداقا برینی ل من خوش دهیت وهك گولافی

هه می شهفان دخه ودا دینم ..

فریشته کا سپی مینا کوتری ل ئاسمانی بوشایی دفریت

ده می رادبمه قه .. دینم کو چاقه

ب مشه ناغه

چه رمه

خه ریتیه

سلافه

ژی تیر نه بویمه و ژی تیر نابم

تورینا من – ئەوا بیست و ههفت سالییا – بویه برین

هیشتا باژیری نانیاسیت

لی .. کی ناییزیت ئەز برینم و تورینا من باژیره

ئەو باژیری ئەز باش دنیاسم و ئەو نانیاسیت !!

* * *

۱۹۹۴

ژقانه کی دی

من هه قالهك هه بوو

به ری سه ری من بیته دوو

بهري دلي من بيته دوو
بهري خهونا من و خوداني من .. بنه دوو
من و وي ژفان دابو ئيك
لبر مهزيقا نه لنده كا خونافگرتي بگه هينه ئيك
نه ز ..
نه و ..
ئو ترين دلي بريندار و عاشق ب تني
دزين شهي مه نه بينن
مه ژفان دابو ئيك
هيدي .. بيپژن پسته پستي نوو كهينه فه و
كوور - كوور هيغكهينه ئيك
من:
دوو شووشه بين مه بي و .. په رداغين فالو
فيانه كا هه لوه شي اي و .. خه ريبيا سالا
كرنه ديبيتكا چا فيدا و هه قديتني دپاخلا مندا
سه مايه كا ته بگرتي دكر
نه زي قروم .. وهك برسي هه قديتنا
نولا دوزا نا بازارين كرين و فروتنا
روژين بهين ..
دي لسه ر ليقا دستاره كي مت و داماي
سترانا بشكوريني بين و كهينه نالا
دبن كه فشي منغه په رتوكه كا بيره اتنا و ..
سترانا پالا
نیشانين پرسی و بين سه سورمايي و ..
قه باري خالا !!
ژبو داوبا هه قو كين به رزه بوي دنا مژيدا و ..
كه ليين كوور و نهالا
دي ناوازه كا گهرم ليدهم و لافزه يه كا ياخي يژم

داکو ئافين مه ند و سيلائين خه وته بنيزم

....

دهمه كي زوو

من هه قاله ك بتني هه بوو

سپيده هييان مه ل هه قدوو سلاؤ دكر

روژه كي :

دناؤ بوهاره ك خه ملدار و ژ كه سكاتي پر

بوهاره كا ژنشكافه د به فر ي وهر بوي ..

هه موو گوتگوتك و فر

هه فالي من .. دلي خو به رزه كر !!

ب هه فرا .. ب هه فرا مه سترانين عشقي دگوتن

مه .. ره هين كه رب و كيني ژ چاقان ددوتن

مه .. تبهه ليين ساويلكه دسوتن

لي ..

ل ئيثاربه كي .. هه كو نه م پيگه نيف سه رخوش

گولله به كي ژفاني خوشيا مه كه رافت ..

ژهه ف دوور كرين

نه م كوور كرين

نو .. ژفاني هه قديتنا مه يا سپيدي ، بو برين ! ..

نه و ، نه مري و نه ماي .. وي سروودا مرنى دستراند

نه ز ، نه مري و نه ماي .. من سروودا مرنى دستراند

ل هه مبهري ئيك .. يي هيف دكهينه جي ژفاني و ..

بهري دارا چه زين دپرين يي كرمي ديت !

نه ف كرمي هه .. وهك دهه بانه ، زين پين مه دزيت

وهك فانوسا (شاگر حسن) خو دگوهوريت ..

چه وا مه بغييت

هه فبينين عاشقان بونه شه رگه ه

خه نجه رين تيز بون په ناگه ه

نه رټك گرنژين و .. ،
نه بوهارا چه زان گه شبوو
نه قه هرمان تنگژين و .. ،
نه روپي خائينان ره شبوو
ل هه مبهري ئيك
كوور .. كوور سه حدكهينه ئيك !!
كا كهنگي ، ژفانهك دي - يي خوشيي و ته ناهيي -
دي دهينه ئيك .

* * *

۱۹۹۴

سترانا زاروكه كا توفكفروش

دهست و تلين به فرا سه رخوش
بو چبكيين بارانه كا هوور .. ستران دگوتن
كو لسهر سينگي وي ته نا بيت
نولا په لان .. پر گهرم و خوش
ئەزى گه پرده و پي سوتي ..
دناؤ كولانين باژيره كي وه كو من يي .. ،
پيتي و په روش
زاروكه كا چاؤ خه واره .. سپيدي من ديت
چه ند پنتكيين تهر و سپي
ژ تيكين كنجرين ب له شيفه ..
دته ييساندن ، گرنژينا ناني دمه ژيدا هه پاره
قه ند .. قرمقات و بيپاره
كيلبين سري
چاؤ و لئف و دهست و پيین وي دلەيزاندن

پيروپين بهرزه تهلاران ، شهرم ژى دكر
ئەلندا بوھارى ژبەر قوچ دبوو ،
سەھم ژى دكر
تەفشورەش و سەرھەلدانان ، سوچدە بودبر

....

ھو.. شربن
ئەى چىايى پرى نان و خوين و ئەفین
گوھ بدیرە ..
دەنگى گیتارا من یا تیلقەتیاى و فرت
برسى دژەنیت

مەنجەلوکین پیریفانان
ھەگبە پرىن ھوزانفانان
خەوخاندن .. سترانا پرت و ییھنا تە
ژخوړاگريا ئاستانا کولکین مە دفریت
ھەر زاروکی برسى بیت
ھەر زیندانا ئافا بیت
ھەر ھوزانفانى لال بیت
دیمی تە بو دیتە ستیر و دیتە ئاسمان
دیتە نان
دیتە قیان

دناؤ ناھەنگین گرژینی و تنگژینیدا دکەنیتن

.....

رک و رک راوہستام .. مەندەھوش
ل ھەمبەرى وى زاروکا توفکفروش
توفک .. توفک ، توفکین خوش
شەرەنپخا سمفونیا دژى برسى
پارچە پارچە .. دگوھى مندا سەما دكر
من ژى برسى .. ھوشارەبانانا پرى خەم

ته چ دڦينن !؟

روي سوڙا ده ننگخوڙشا شه بنه م

لمن زڦري و گوت:

من ستران دڦين

باله فر نه ڦين

من به خچه دڦين

که مپين په ناهندا نه ڦين

کوښ و که نيا دايکا خو دڦيت

هوڦين جاددا و زکزل نه ڦين ..

من ژي پرسى:

کامه سترانى تو دزاني !؟

بشکوری و گوت: يا بابي مه زن بارزاني .....

* * *

۱۹۹۲

رهوشا پيشمه رگه کی

پيشکيشه بو شه هيدى نه مر مه حموود ئيزدى

نيهه شه ڦ بوو ..

دهمى ده رگه ه هاتيبه قوتان

پسته پسته ك .. هه روه كو باى

دتيكين دهري را ب ژوور دکه ت

هه ڦه ڦه گو بوو ..

به رازن دهين ..

ب دزيکيه هلباسک دبنه پشتا گوندى

ده ڦ بهش و روناھى کزن .. مه ژيا ددزن

دکه نه دناؤ قافکین گرتیدا .. هه تا درزن

ل وی نیف شه فی ..

برنویا خو هه لگرتبوو

چانتکه کا هندهک میویژ و نانهک و چهند ..

فیشه کین کت ب ملیفه بوو

خودانی پسته پستی چوو .. گازی دکری

ل هیفیا ته نه :

هه موو دهنگ و چاؤ و ناوهز

زه قیین سوئی و خرابه رهز

هه یف فه گو بوو ..

دیپلین شه قیدا به رزه بوو

دهمی سپیدی .. چاؤ ژ چاقان پرسیار دکرن

کا .. کیفه چوو !?

پیشمه رگه بوو

پیشمه رگه بوو

....

وهک نینوکان ژ جه رگی تبلین مه شین دبوو

مژیلانک دکرنه لحیفک و ..

دده ریا چاقین مه دا دتقت

ژبو ریښینگین ب زکی قالا تاری دپری ..

چرا و نان بوو

ژ په قیین دهستی وی ئاؤ دزا ..

گولا باغی نه قینی بوو

دناؤ به ریکین قالا دا

گووز و باهیښین هیفیا بوو

هه ر روژ سپیدی چاڤه ری بوو .. کو ب گرنزین

پر ئومید بوو .. گه ر ب تنگزین

لیّ .. شہ قہ کیّ
ہہ یف قہ گو بوو
ژ دہ فیّ تفہ نگا پیسہ کی
چہ ند گوللہ یین ب ترس و لہرز
سینگی وی ییّ تہ مہ ت چیا ییّ مہ تینی
کون کون کرو .. راوہ ستاندن و ہرز

.....

دگوئن .. لہ شیّ وی بوئاگر
تاری رہ قاند و .. روژیّ ژ سیسیا خو شہر مکر
دگوئن .. لہ شیّ وی پرت پرت بوو
پرتین وی ژی بونہ ستیر و ..
پری و چیا و گہ لیین تاری روئاہیکر
دگوئن .. پری دہ ستین شہ کروک بوون
مام نوییل بوو
روژ و روئاہی و گہ رمی بوو
دار و بہرہم وزہ فیّ بوو
دگوئن .. ئو گہ لہک تشت لسہر وی دگوئن
مہ نہ دیت بوو !!
لیّ مہ دزانی .. پشمہ رگہ بوو
پشمہ رگہ بوو

* * *

۱۹۹۱

ہہ قالیّ چوی و نہ زقریّ

دلّیّ من برنویہ کہ و دیّ کہ نگی سوار کہی !!?
من ییّ زانی ..

دی رۆندکین چه می دیجله و ،
که زین چیاپی شنگاری .. هیللی و بارکه ی
دی برسین قیق و قاروچ ،
ل قونتارا چیاپی سپریز .. هیللی و
ژبو چه ز و نیازین رویت ..
دی به ژنا خن خویل و قوچکه ی
هو .. چاؤ هنگینلی و سمیل زهر
خه واری دگه ل خه شم و گه ماری گزگرتی !!
گه رته ؤ به شین له شی بهی ..
نه شی دلی ژ ناخی قه که ی !
دی کیفه چی !!?
یپی ریناس و چانتک و قین
یپی ناسنامه ..
یپی بیرهاتنین زاروکینی و واری شربین
دی کیفه چی !!?
دلبره ته .. نه وا چافشین
نه و ..
جی ژفانی هه می جارن و ..
له حزه یا خویشیا دیتنی ..
ل هیقیا ته نه .. لناؤ باخچه ی
ما تو دلده ی .. دخه ما وهرکه ی !!
....
بزقره هه قال :
جهی ته دجفینگا مه دا بی فالابه
په رداغی قه ندافا دردی
ژ وه غه ری .. بکیشه ده ری و بیرتکینه
داندولا مه .. ل هه لاتنا هاتنا ته مایه
هه کو به ره ک ژ سینگی چیا ی گریل دیت

ل شوینا بهری برینه کا گهرم قه دیت

چیا .. ب دار و بهرین خو چیا به

بزقره هه قال ..

مالا مه یا نیقه رو ما ی .. ب ته ئافیه

دی کیه چی !!؟

ئه گهر روژ بو هه له مور و ..

چاقین ده لیر و راستگووان شه وتانندن

قه د نه ترسه ژ خوین و مرنی

مرن .. تورینه ک رند و قه شه نگه دریکا مه دا

نه مریبه کا پر شه هنازی و ب ناؤ و ده نگه

دچاقین زارو کین مه دا ..

....

بزقره هه قال ..

دلی من نارنجوکه که و دبن په راسیادا دتلقیت

دگه ل ههر بینه لکیشانه کی ..

رپکا رپژگه هی کورت دیت

ئو .. دگه ل ههر بینه دانه کی

گوله ک دچاقاندا گه ش دیت.

دی کیه چی !!؟ بیهنا ئاخی ..

ژ پرچا ته یا حه وپس دهیت و ته دخوازیت

کزگریو کا دحه فکا ئومیدی دا درازیت ..

ژ بی ئومیدی - بی ئومیدیا وه غه را ته -

بزقره هه قال .. ل هیغیا مه نه

هه موو هه ژار و زه فی و شوؤ

ههر چ جهی تو قه سته کی .. گونه هباری !!

چونکو هه قال .. ب ئه نیا ته قه

کوردستان یا بویه دروؤ!

* * *

خه جی و ده ریا خوینی

زنجیرین ژه نگی بشکینه و خورزگار که
ژ بگره و فه کیشا دونیایی
گوهده ده نگی ترپین دلی و ..
دلینی یا لایی .. لایی
ئه فه ئه زم ل پشتا برووسیا سوار بویم و ..
جانی من یی لب سمن هه سپن دین دله یزیت
ئاگری مرنی بهردایی و نا ئیت رای
هایی ..
خه جا منی هایی
ئه زی هاتیم هیواشیا با و
تهؤ ئاموژگاریین بهیدیا .. ب ده مه بهر با
ئه زی هاتیم .. ژ واره کی گهرم
ژ شهره کی ب شهرم
ژ خه مه کا دووباره بوئی ..
ژ عشقه کا گهرما ب ده نگی گوللا ههشکبوئی
لیقین خو شور نه که .. خه جی
گوهین خو بهل نه که .. خه جی
نه گرنزه و نه گری
په زی کویشی .. ژ که سه را مه یی مری
ئه زی هاتیم ته بره قینم .. لی
گهرمه ..
گهرمه ..
گهرمه ..

ئەز نزانم كېشە بەھەرم
ل خو بگەرم .. يان ل تە بگەرم
يېھنا من ب دەرگەھان ناي
ھايي ..
خەجا مني هايي
ئەزى ھايم تە برەقېم و ..
بازدەينە سەر دەريا واني
يان ژى بچين دوپلکى دونبايي ..
گەر مە گەر مە و .. نە سيامە ندى جار انم
ئە و عاشقى پەھلە واني كەس نە شيايي
كەفر ..
چيا ..
دەريا ..
تلخين بەفرى و ھوقين سەر رى
شەفكرى رى و گوھ نە دايي
قاروچە كى قى چەرخيمە ..
چەرخى خوينى ..
يى كوشتنى ..
چەرخى برسى و يىدەنگى و فروتنى
يى شورەشى و .. شورەش دوتنى
پىنگاقين من سست و خاقن .. يى كە تيمە
ئەزل كى بگەرم .. يى سەر نەرم
بھيت و مە دگەل خو بھت
دى كېشە بەت !!?
زكى من يى بويە تھەنگ
دلى من .. كىلپين تيزكرى
رازا من يا بويە زەنگ و ناقى من يى بويە دە بەنگ
عەشقا من .. شرەك بوو ، خواندنگەھان يا ژبىركرى

دییژن شاخیّ پہز کوپھی ییّ شکہستی و ...
ژ کہسہرا مہ ییّ مری
چ بکہم .. دہری برینیّ فہ کریبہ و
دہستیّ من ب گرتنیقہ شلبوو
ئہزیّ ہاتیم .. تہ برہ قیّم و دگہل خو بیہم
دیّ کیفہ بہم !!!
ریّ تاریبہ و .. یین بہرزہ بوین
مہ چافکر کوچکیّ ناگری ..
لیّ ، ناگری .. ژ لاوازییّ دکرہ گری
ہلوو بغرین ... دہقیّ دیروکیّ ییّ بہشہ
تیرا مہ و پہز کوپھی ہہیہ ..
کیّ چ ژمہیہ !!!
.....
ہاییّ ..
خہ جا منیّ ہاییّ
کہس دہہ وارا مہ ناییّ
ئہم ب خو نہ بین ..
ترسا من .. نہ پہز کوپھینہ
کا بیّ شاخن .. یان شاخ ہہ نہ
لیّ ترسا من .. دہ بابہ نہ
وہ کو کولیا ژبن پینگافین مہ دفرن
وہ کوروندکا دناؤ چاقین مہ دا دگہرن
کیّ خوشمیرہ کو بیژتیّ بمرن و ہہرن
....
ئہز دزانم دیّ تہ روپس کہن
دیّ تہ پپس کہن
دیّ تہ ژ توخیپین فی واری دہر کہن و بہن
لیّ ..، چ بکہم

خه نجه را من دچهرمی سینگی وان ناچیت
خه نجه را من .. ژبو سینگی من یا باشه
خه نجه را من .. خوارن خه مه و نه ز هه ره مه
ئو .. مال و هه فال هه ر ته راشه.

....

ئه ز دیروکی ژ کیهه بیژم .. هه ری لیزم
ئه فه ده می جوگرافیا به ..
چ زه مانا نه دادابه سه رچه قین مه و ،
ب قورمین مه فه نه تافیا به
ما چ مایه ..

ژبلی هیقیه کا ته ر ل زوژانا
ژبلی په یقین عه شکر تیین ناف هوزانا
های ..

خه جا منی های
ئه زی ترسم .. تول ژفانداریا من بمری و
ئه ز ژی ب چوونا ته بمرم
ئه زی ترسم هیقی بمریت ..
ئو .. که س دهه وارا مه نایی
های .. های

* * *

۱۹۹۲

تیهن و وهلات

" هه ژاری ..

ژ لیقین قه شافین زاروکان دهست پی دکهت "

بلند دیتہ پھرسگہان و .. دیتہ ناسمان
بیزاری .. ژ پخواسین برسی دزیت
پہنا دہ تہ بہر بوشایی و .. دیتہ لہیلان
بانگی مہلا

گوریا پہلا
بہیانامین بویکینیا نانی و تہ شقہ لا
کہنی و مؤرفین
کوفانہ کا ہہرؤ دزیت و .. ددلا پیر
دہست قوتان و تلیدان
برینین دہرقہ کرین کہقنارہ و کویر
تہ و برینین ژ خواہا تہ نی و پھقین دہستان
فہدبن و .. فہدبنہ فہ و دبنہ گزیر
ئیفاریان دہمی رۆژ روندکان فہدمالیت
دیمین دامای

گولین و ہریای
دہواتکہرین کوچکا ناغای
خہونین بہستی و .. ہیشین چاقہری مای
دبن بہرخودان و تہ فہند مالچویکن ..
ہہرؤ سپیدی ژی دزیت ژیان .

....

وہلاتی من:

ہہرچ دہمی بوہارہ کا ب لہز و سہر پی
خولہر بہژنا تہ فہچہ ماند
ہہژار دہزرا تہ دا دبن با
دناؤ زک زلییدا دزہلیین و ..
تہ نویرین نانہ دبن خرنیفک
تہ فہ برسیین مالا وان یا بہہشت کولک و
ژوورا زاقایینی گویفک

دهستا ژ ته ږا دقوتن و ب نافي ته ..
مه لا بانگ ددهن
که نيشته زه نگلا ليددهن
دبييه خوينا سوړا له شا و ديتنا چاڅا
ل بيقاريان .. څه دگه رنه څه دهست قريزي
زارو کين وان .. ژ برسادا دکه نه قيزي
نه گه ر بيقين ته پاقرکه کن .. خو پاقرکه کن !!
دڅه شار تينه هه موو جه ريفک ..
وه لاتي من :
هه ر چ ده مي بوهاره کاب له ز و سه ر پي
د تنگزيټ ..
هه ر هه ژاري دهر به دهره
ل به راهيبا شوړه شا نوي .. خه باتکه ره
گولله يه ..
خه نجه ره ..
خو گوريکه ره ..
....
تيهنشکي نه ز يي گرتيم و .. رويباري تيهنسي
ژ جوکين خو يين هاتي دنرسيټ
کانیکين بوهاران .. شهرمين
من فږه کا نافي .. ژ چاقين زه مانى خواست
زه مان .. زه مانى بي شهرمبي
زه مانى کوشتنى و خو بنگه رمبي
زه مانى برسي .. برسا کوژه ک
نه څه خه نجه را منه .. خه نجه را که رب و کيني
خه نجه را تو لقه کرنا زيني
ددهستي مندا ددانين خو يين تير د هوسيت
" يان دى مرم ..

يان دى دەقى بىرسى گرم "

....

وكلاتى من:

شەفا دەھت و چرا و خەتيران ھەمبىز دكەت

خەما دەھلەت .. ھىغيا دەت

ئۆز دىمى تە .. يى تىقى .. گول دبارن

لى دىمى من .. كى دناسىت !!

شوين برىنن چەرخا فەلە كى و زەرگە ھېن ژ پىشتە!

نى .. ئەز ژى وەك وە خۇدان بارم

نى .. ئەز شەھىدى رىكا پارم

زارۇكىن من ژبەر ھۇقىن برس و بازارا

فەدجىقن .. ھەناسە مايە ددفاپرا

ئەز ب جانقە يى بويىم گومان

لمن ھندا بوو .. ئەز نزانم

ئەف وارهيه .. ھندە سالە مە ژپرا ددان

خوين گيان

يان مەرىخە ..

ناقى وى كرىيە كوردستان !

* * *

۱۹۹۴

گونه هبارى

خەما نەخۇ .. تەنا بىتقە

چ پىلانا .. ل ھەمبەرى تە ناکەم ژبىتقە

مروقتە كى چەپ پەبىرە و بووم ..

داكەفتنى و گوشتە گىرىيى يى متكرىم

ھەر ژ دەمى قەراقۆشى .. دەقى من ،
يى گرىدايه و تو گوپالى خو ئالفددهى
جار پستا من ..
جار چاقين من ..
جار دلى من ..
رؤزى سەد جاران زكى من پى تاقى دكهى !!
ئەگەر بېژم .. كو تو دەھبەى
ھەمى ھەستين تە دى ئىن
تە ھوفا تىين تە دى ئىن
دى رويبارين دىنىي ژ چاقان بارن
ئەز وەك ستوو خوار .. وەك راستىيژە كى كچكۆك
وەك ھىتىمىن باب شەھىدىن سەرھەلدانا ..
جاددىن دھوك
دى لىقن خو لسەرىك گەزم ..
يى گونەھبار .. نە توى ئەزم !!
زك و دەقى من بى شەرمەن .. چەند دھارن !
خەما نە خو .. قەد دلى خو نە ھىلە ژ خو
تە نا بئە ...
ئىلچىين تە .. بلال كچين كچين بگەرپين
بلا ژ پرىزان بگەرپين
ھندى ئەز بى دەفگىداى ..
تو دى مینی مل و زك زل
ئەز دى مینم .. گونەھبار و ھەرىي چاقكول
* * *

۱۹۹۲

تېلېن نەرم

" - ئهئى .. سه يباب
ده راوهسته .. تول چ دگه پرى؟! "
فى نيڤ شه فى دهئى و دهه پرى
تو شه قه ستي .. يان گو ييني ؟
لدور قان خوارنگه هان دز قرى
- گورگى كه دى .. تو ژ كيه تى ؟
ما نزانى حهس حه سين شه فى .. دبه خوى !!
- من چ كريبه ؟
بهختى وه مه من نه گرن ..
چ دزيا وه من نه كريبه
ئه ز سه يدا مه ..
سه يدا يه كى گه لهك (موفلس)
گه لهك (موخلس)
ههفت دهؤ ..
ههفت زك ..
دچاقين مندا يى دكهن گرى
ژبلى نه وى ژبرسا مرى
ئه زى هاتيم .. بو وان ل چنيين نانى بگه پرم
توب خوؤ دزانى .. ئه ز سه يدا مه و ،
دهست و تبلين من يين نه رم
هه تا نهؤ .. ژبلى خامه و ته باشيرى
نه چوينه سه ر چ تشتى رهق يان يى گه رم
لى ده مى برس بيته سه رميرا باژيرى و
ژچاقين قوتايبيان بباريت ..
ئهؤ تبلين هه .. ئه وين نه رم
دى بنه خه نجه ر .. دى بنه پرم .
* * *

تونه هاتی

ل ریکا بیابانا پر تیهن
مشه ختیا فره کا نافی هزره ته
ل هه لامه تا برسا نادی و زارو کین زک قالا
ئو دهستی لبن گوھی پالا
پاربه کی نانی هزره ته ..
ئاگری ئاؤ ..
گولی هه تاؤ ..
زه فیی باران ..
ئه فینداری .. سو حبه ت و بیر هاتنا یاران
هه رکه سه کی ژین هزره ته ..
لی ژینا من ، چاؤ و دیتنا ته هزره ته ..
....
هه کو دهیم و .. لسه ر سیفانندی ،
مالا مه یال بناقا گوندی دراوه ستیم
ئو .. سترا ئین نه فینی دییم
نایه تین عشقی دبن کلایل
قفلین ده ران شهرمین دبن
پسته پستا ب دزیکفه ژبن ده همه نا ،
که زاختن و مزه یت و ته فشه فره وکا ..
دیتته بلیل
دیتته ئاوازا سترا نه ک دلسوژدهک و ..
خوش و مه لیل
دارین بیبه ر ..
ریکین بیسه ر ..
هه ر کچکه کا دل وه کی بهر
دبنه به فر و دحه لیین و ب کودی دکه فن

....

رۆڭى ھەلات .. بوڭھ ئىڧار
سىس بوون گول و زەربوون زنار
بوړيڼ خوونا روڭى رۆڭى يڼ ئىڧتڼ
چپ چپ روندك څى دھڼه خوار
ئو .. نه هاتى
چاڧه رڼبووم بهيڼه ڦه و ..
دەرى څلوه يى يا من ڦه كەى
پرچا رۆڅا من ناده كەى .. شه كەى
بشكورڼى څ ھەردوو لڼڼ خو بگڼشى و ..
څ خەمڼ من را بگه يه مەى
لى .. نه هاتى
چاڧه رڼبووم .. گوليڼ گەنمى بگه مە رستك
ھوڅا نڼ قەند بگه مە پشتك
څ بو رۆڅه كى ..
ئەگەر خەوى .. دوو چاڧڼ تە كرنه ھيلڼ
ناڧى شەڧى .. بگه مە ئەڧڼ
تە څ عاشقڼ ل ھيڧيا څفانان ھشكبوڼ
لبەر بارانا .. سوڅ و پەيمانان قەر مڼ
باڅرە كى .. څ ھيڧيان ئاڧاكەم و
تە تڼدا دانم شەنگ خاتوڼ ..
لى .. نه هاتى
من ھزر بوو .. تو دى ھەر ھيڼ
دى سترانا ھەڧدڼنى يڼ
مەشكا خوڅيڼ څيانى كڼ
ھەر مام و مام .. ئو نه هاتى
من نه دزانى .. بوړنكە كا دوڼر خە لانى.

* * *

په شیمان نه به

په شیمان نه به ..
هه یف هه فاله و .. جگاره
دیر و کا کو فانه کا کاله
ئاسمانی مه مستی ستره
ستیرین ییده نگ .. بی روناھی
ستیرین رژیای ..
سه کورسیکین فالو و بی پی .. بی بیناھی
لغیره .. لغیره یا هه می ناگر
خوینا دتبلاندا بو ی به فر
ژفانین مه .. یین ییگونه ه
ل هیقیا ماچا و خوشیا دوتی
ل به ندا سوزین نیف فروتی
دناقبه را پیا و گاڤا ..
لسه ر نه نیا به هیین هه ر رۆژ بوینه شاهی
بی به نیستی په شیمانی دجوین و
فه دجوین و ..
سه ر که فنین ساده و ساڤا
ئاخ خ خ .....
دی و هره دی .. بشکورینا من
بشکورینا لیقین که هی
لیقین کراس ره شا و زک برسپا
دهر به دهر و بی خانیا و ..
دیتنا عه زیزا لسه ر مژیلانکان به هی
دی و هره دی ..

گەر تو نه هیئی .. یان نه گه هی
ئه ز باوهر دکم کو دی ههر هیئی
دی هیئی .. سو باهی

....

په شیمان نه به .. گولله کهس نه ناسه
ئه فه دی منه و .. پرچا بشکورینی
هه فر کییه ..

سه را گولله به کا بیانی و رویت
کهنگی گولله شهرمی دکهت ..
یان دترسیت - ترس مه رگی دزانه -
ئه فه مرنا منه و .. دهنگی ئه قینی
ئه قینه کا گه له که مه زن ..

نیغه که فر و نیغه که خهون
ئه و چ سه نه ؟ فی نیف شه فی
ژفانی ماچا مه تیک ددهن .. درهون
مالین ههفت دهر
پیدفی ره وره ووا سانه
لی ..

برس په ژیکه و دلسوزیا فی رۆژگاری
ئاوازه کی پر گومانه
ئه فه که نیا منه و .. مرنا ژینی
ژین خودیکه و خودیک نا فی برینی
برینین جاددهیان گه ورن
جاددهیین مه هه موو زکن .. زکین قالا
لسهر سیفانندی به رزه بوونی و هافیبوونی
ییزار بوونی و مشه ختبوونی

ئاگر دبن !!

شورهش و قولکان هور دبن

گروٽو ڊبن

مروٽو ڊبن

مروٽين ريڪي بهر نه دهن ..

نه گهر بهردا .. گياني بدهن

....

په شيمان نه به

مرنه کا که سک و بي ڙان ..

يا ڙ دوور ڦه دهيت

دا پيرا من .. مه شڪا وي ڦالايه

برينين سه ربوريان دڪيت

لهر دهر گه هي .. دوو زارو کن

نه .. سينه ، چوارن

ل هيغيينه باي وان ييت

دي کهنگي هيٽ !!؟

عشقي په يثا دلسوڙه

ميهقاني ناخا پيروزه

ٺو .. نه نڪيدو !!

نه نڪيدو نه ڦرو داڦدوزه

نه ز دزانم مرن يا دهيت

ڙ نشڪافه .. ڙ سهري کولانان بسهر دکه ڦيت

ڙبن په نجهرين ڙفاني عيشقي دهر دکه ڦيت

ديته باران .. ديته کوٽر

لسهر باني مالان داددهتن

لهر دهر گه هيڻ نان ڙي کوئي

لناڦ خه وين هه موو هيئي

ديته نيشان و داد که ڦيت ب هيڙا چويشي

سيزيف وهستا ..

نه ڦ مرنا نوي .. نه وا ڙنوي بي رانه وهستا

....

هه ر چييا گوتيه ته بکه ..

ته يا کري

تو دبن به فريغه دثغستی

هزار قوناغ ته دکر نه ئیک

چيا چيا .. ده حل ده حل ته يی بری

لبر ئاسمان يی فری

لی ده می بیژنه ته به سه .. تویی مری

بیژه نه شیم ..

نه شیم - نه شیم .. سرودا ئاشتی نه ییم

....

په شیمان نه به

هیژ مه هه مووان گوتن هه نه

ئومیدین بارزانی نه مر .. نه دویره نه

شهان .. دسوژن

نه هره مه نان .. دکوژن

په شیمان نه به ..

بمینه و هه ر هه به

ریکین ته نگافیان کورتن

تم بو پیشه .. تم بو پیشه

کاروانیین مه هیژ خورتن

نه گه ر مرنی نه زمان هه بیت

گه ر سته می چوگان هه بیت

گه ر به ندهری ژفان هه بیت

گه ر بارانی توفان هه بیت

نه گه ر زه فی کوفان هه بیت

چه رخا فه له کی زان هه بیت

برس ..

دهزار و نيك ميناكاندا دكليت
دكليت و دكليت و .. دكليت
نه في كيشي ژان بي دهيني و .. كورپه هه نه
تم بو پيشقه و .. سرودا ناشتبي بژه نه
هه ر جهه كي هه ژار هه نه
شه هيد هه نه
خه باتكهر تيدا دمشه نه و ..
شورهش و سهره لدان هه نه
....

په شيمان نه به
بمینه و هه ر هه به
دلبرين مه ژفان هه نه
دهشت و زنارين عشقا مه ..
ته ژ نافر نه
دلين مه ژي مشت كورپه نه
په شيمان نه به ..

* * *
۱۹۹۳

وينه يين جه ژنا سه ري سالي

"۱"

ده مي ژته دوور
دلي من تيكدا ديت به فر و
دحه لييت و مينا روندكان ژ پينگافين من
دهينه خواري دلوپ دلوپ
گهر جاره كي .. ته بينم

يان ئاورهك ب دزىكېڭە
ژ چاقىن تە بزىت بلوور
دلى من ..
دېتە بە لاتىنك و دىمى تە ژى
دېتە گلوپ

"۲"

من تو دىقىي وە كو ھە تاۋ
دجەرگى زىستانا ژى دا
ھەر ئىفاران ..
ل خەربىيى دكە تن سلاۋ
گەر تو بهيى .. دى من تو قىيى
وہ كو گيان ..
وہ كو ھوزان ..
وہك بە شدارا پارىي نانى و
ھەموو كو قانىن نھانى
دى من تو قىيى .. وە كو مروۋ
وہ كو سۆز و جەرگ و ھناۋ
لى چ جاران من تو نھ قىيى ..
تشتى ب بازار .. نھ قىيى پىلاۋ

"۳"

ل شەفا جەژنا سەرى سالى
تبلىن من و پىكى مھىي
چاقىلكانى .. دگەل ھەۋ دكر
چاقىن تە ژى ..
دناۋ دەريا پىكى دواز دىدا
سەما دكر

دەمى تېلېن من بوين "يەھوہ"
ئاگرى مەى .. دەنأفېن مندأ فەمرى
من هزر كر .. كو تو مرى
لى .. سپىدى
لەر خۇدىكى و وان سەروچاقېن دەگرى
من هيفكرى ..
شەمالكە كا شەنگ يا حەلباى و فەمرى
شەمالكە كا دى يا ل جەبى وى هەلكرى
* * *

۱۹۹۳

هەقدەردى

وہ کو گەردىن موگناتىسى
دېڭكە نوپىسايىنە ئەز و تو
ل هەمبەرى عەقران رۆ – رۆ
ب دەنگە كى تېژ .. سترانىن بارانى دېژىن
ژ خوھا ئەنبى نانى دېژىن
ل بن كاودانىن برس ژى دبارىت
نرس ژى دزىت
گازى دكەينە قامچى و بومبا
ئەم نامرىن و نامرىن و نامرىن ...
ھزار ئۆمپىد مە چاندن و ..
ھزار بىلايىن سەر بەفرى مە فراندن
مە .. ژ ھېزا زكىن قالا
ژ پەرەنگيا ئەنيا سالا
ژ كوفانىن ئەفېنداران
ژ برىنا لېقىن بوھاران

سه مايه كاهه شنگ كار كر
كره ستوى كوكين هه ژاران
.....
ديكته نويسايينه نه ز و تو
نه گهر هاتو مويه كى ژ جاني من ..
دوبر بوى
حه زين كه ل دى جه مدن و ..
ببرهاتن دى يندهنگ مرن
مالا بهقان دى خورت بيت و
نيقه - نيقا ژ راستي ترو
دى بيته ناوازا ريكي - ريكا پروژ -
ههروه كو بهفرا بوهارى
هيدي - هيدي دى حه ليين و
چپك - چپك ژ كوئين مه تين ..
هيينه خواري
* * *
۱۹۹۲

دوو دلى

يا ژ خويه ..
خو دسه ر كه سكوسورى را نه هاقيزه
تو .. توبى و دى هه ر ميني
ديت .. تو خوارين سفك بخوى
ديت .. تو پرچا خو بكه ي كارى و
ژبو پانتورين كاوبوى .. بگرنزى
لى ..
تو .. هه ر توبى

چاقين ته .. نقاندينه و خه و نان دينى

....

يا ژ خوږه

دكابينن دانانگه هاندا نه ثقه

لسه ر جادده بان .. گاقين خو فر نه هاقيرته

سه ما يا "رؤك" ژ به ژنا ته ناي

ماچين لسه رليقا ده ر يا و ..

لبر مه زيقا مايكل جاكسون

رويپن ته يپن سپه هي و نازك

دى .. داخكهن

تو .. نه تويى

يكا دى ي ي ي ..

....

نه و ليپين .. خوينا من پيغه

خوناؤ ژى دكه فيت

نه و ليپين .. گوئين من بلا و ..

بلا يا خو هيلاي ب ريغه

دره و ژى دباريت

دره و ..

هه ژاره كه .. هه موو دشيپي

مه زاره كه .. هه موو دهيني

مخابني وان ليقان

....

به رى خو ژمن نه وه رگيره

نه و كراسي ته نك و كورت

ژبه ر نيچيرا چاقين منه

نه ز دزانم .. ته دقيت هيئكه مه ته و ،

گازيكه م كا .. سوژ و په يمان !?

کانی ژفان !؟

دا پیه کی بدانی سهریی دی و ..

جگارہ کا دی بکیشی !

....

تہ دقیت بھیبہ فہ و .. بچی ژی

تہ دقیت لسہر زہ ندکا من رازنی و

عشقا من .. ژ دلی خو پائی ژی

تہ دقیت دچہ پیری مندا بمینی و

خه ونین ژ من دوور ژی بمینی

تہ دقیت پشکە بی ژ من و

بیبہ هه فرکا من ژی ..

تہ دقیت تو .. توبی و ئیکا دی بی ژی

....

یا ژ خوبه ..

تو تویی و دی ههر مینی

کەسەک دی وهک من .. تو نا مینی

سیقان ژ باغی وی بچنی و ..

ئەقینی ژ چاقان پرہ قینی

بھایی تہ .. دمندا دهه لیت

من تو دقیی وه کو نه ز هدی ..،

نه وهک تہ دقیت

تہ کيفه بقیت .. ویتقه هه ره

دی کيفه چی !؟

....

یا ژ خوبه ..

توب تہ نی ل قادی دگہری

بی پیناس

بی نارمانج

بی ئایینده
لدور ته وهری خو دزقری
مینا کو ترا ئاسمان هیلا
کاروانیی ژ ره فیقه مای
ماسیا دوور بوی ژ ئافا ده ریا
ژبیر ته چوینه ناقین چیا
ئیغاریا .. هیدی گاؤ کورت
دوعا ژ خودی دکه ی ب پیا
بده تگ .. ل قورنه تی دکه ی گری

....

لمن نه فه گهره
مینا کین دره وان دژی کورتن
توخیب .. دلوقانیی نزانیتن
بهری په شیمان بیی .. وهره فه
چافکولی .. ئیشه کا که فه
ئه زی په شیمان بیم .. ها
رویی برپاری قاییمه
ئه ز دزانم .. ته ئه ز دقیم
توژی دزانی.

* * *

۱۹۹۴

باران

ئه وی عاشق ..
دوهی سپیدی ژخه و هشیار بوو ..
یی ده وله مه ند
عه شقا گولا و وه لاتینی و زه قین شینبوی

عەشقا پالا و باوەریی و هیشما فه بووی
هه لگرتن و دانه دەستی ناخا ههشکبووی
خوه دی خه باتهك دريژ بوو
گوپالی وی ژى دريژ بوو
سه روکانیين ئافی گرتن
ب ئاری مالا خو بوياغ دکر
هه می هیشی ..
د توپر که کی دەر گریدايدا به ندکرن
خو باران ژى .. باران مشتانه کرن
....
ئه وی باران فرۆش ..
ل جادده و کولانیين باژیری .. گازی دکر
باران .. باران
بارانه کا گه له ك نایاب .. گه له ك ئه رزان
هیشتا ل ئاسمانی فه گرتی
ژبو شویشتا مالین گهرم و دەرگه هه فره ه
ژبلی حه زا گوه نیلیی و پاربی نانی ..
هه می تشتیين دی پر گونه ه
بارانه کا چپك .. چپك
ژناف په قیشکین خوھی گرتی
دبه ریکین پان و فره هدا مابه گرتی
هه می گونه ه پی تافیل دبن
هه می دەرگه ه بو دمیینه ل تاق
ئه ف بارانه ره حمه ته کا خوداییه
یی ژی بگریت یان ژى بگریت به هه شتییه
.....
بازاره کی گهرمه گهرمه و
هه ستا بی هه ستان دبزفیت

هه ميا لبيره ..
که لا دمدم
پي هسکبوونا زهينه فوني و .. عيسي ده لا
پاسه پورتين لسره توخيبي شهر مينبوي
که پرين متبوي
ديمين وه ستياي و سيس
چويچکين بي ليس
هه ميا لبيره !!
بهريکين خو لبه راد گرن بي چاڦ و گوھ
شمشيره کي هه لاويستي و
ته فدا يين بوينه ديمو کليس
.....
بارانه کا بي رهنگ
دره وين په پيمانان دشوتن
روندکين به ياناما فه دخوتن
ل داوبي زي ..
ل بازارا چه لي .. دهيته کرين و فروتن.

* * *

۱۹۹۴

ناره زوو

تافه هه يشه .. چواردهيه هه يشه

دیمے ته یی پر ژئی خه ریب
لسه رملین رژی گهش دیت و ..
ب لیقین ستیرا نقه دنویسییت
ژی دپه شن .. بشکورینهك و دوو په یف
دلبره را دلبر دل بهری
دهمی چاقین من نه نیا ته ماچیکری
پتازوویا خه م و کوفانان دابهزی
تکیتا چوون و وه غه ری .. هسك بوو ته زی
لیقین ته یین ته ر و له رزی
هزار پرسیار ژئی دفرین و دبوون گناوه ر
ل له شی من و دلی من و ..
پین من ددان له ق
چه ند من دقیا بارانی ل دیمے ته بچینم
چه ند ته دقیا من همبیزکه ی !!
لی دیوار دبلند بوون و ژجه نه دلقی ..
زنجیرین ره ق
* * *
۱۹۹۰

نان و برنو

چه ند که سه کین را وه ستاینه
لبر ده ری مه
یی به نیشتی ژفانا دجوین
ههیف .. یین بوینه همبانک و
سال .. پیره کی کاله و پریژ
بلغه می وی تابلوپه ..
لسه ر ده همه نا په نجه را مه

تەڭ چاۋزىقن
ب ححر نىقە نىقن
وان نان دقېت
كتىب دقېن
راستى و ئەقېنى و شانۆ دقېن
دا ژبن لىقېنكا دەرپېنن نوى روژا مه
تىژ و روھنكەن ھەردوو چاقېن ھىقيا مه
....

پىرەژنەك يا ئايەتېن كۆلبا ھەر روژ
دكەت نىقشې

بو ئەوېن خاۋ و نىقشې
دا لاوان دل بىن مالىچويك
عەمى گۆزى تېدا قەژىت و
بىر نو .. سەرا نانى ب تەقېت
ئۆبە - ئۆبە خەلك قەجەمىيىن
كومىن سەران .. بالى بىدەت و
سەرىن كەچەل
لبەر تاقا راستىي بىقەلىيىن
دا كودەمى شەرقانىن دېرىن ملىن خو
دكەن ناۋ دەستى
كەس ژقەستى
نە بىژىت ھانى سەربەستى ..

* * *

۱۹۹۳

دەنگ و باس

نو كى دناسى !?
گوھ بدەت قى دەنگوباسى

پیرھهڻی لههیا دپه قینن
که نیا تاعوئی دلگره و لمورین شور
ب تی چافی هیف دکه نه فی کراسی
کراسی ته حسین پیگوتی و مه فروتی
ل مه نه گره ..
"کا نه و کراسی ههفت ره نگی
دا بکهینه بهر خوب بیده نگی"
ناهوړامه زدا هشیاره و هه می تشتین فی جیهانی
یین داینه دهستی که نینی
لی رۆژگار ا مه کوره به و چ نایینی
لیف و لامین بشکورینی
گهش نا بن بو دلین ژه نگی
....
تو کی دناسی؟! ..
گوھ بدهت فی ده نگو باسی
میری په یفی
میری هه یفی
میری رۆژی .. یی خه مان و خه وی
به فری و که یفی
که هی ..
کو بیفی ..
کو تر ..
ماسی ..
هه می وهرن ..
گوھ بدهن فی ده نگو باسی
خه نین ساقا ..
ب چه قین دارا نغه شین دبن
نومیدین نوو ژ دایک دبن

ب رەھيىن سىداراتقە دنويىيىن ..

ژەنگى دىن

تەۋكۈر و كچىن شەھيدان

ئەويىن چاۋرەش

ئەويىن دەۋ بەش

لەبر سىبەرا كولۇرەكى ..

ژ بارانا ئەنيا بابى مەزن بىكەڧىت

پىتى دىن.

* * *

۱۹۹۳

رۇزانا

چەمى دىجلە يى سترايىن عشقى دىيىزىت

تلىلىيىن گەوريا تەنگان

سەركى زاقاي يى بو كانى ماسى درىيىت

شەنگدىلانا پىشمەرگانە

چەند فېشەك و

خامەيەكى سەر لى قوتبوى

دەفتەر كە كا بېرھاتنا

ھندەك ژ حەبكىن سەرنىشى و ..

ئاسووەك دوپر وەك فى كىشى

پەيامبەر پزرەنە و بانە

.....

ژىيىن شەھيدان كەزىيىن خۇبىن

سەما دكرن و خەم دىستىن

ئو .. رۇزانا

تۇرىنە كا قەند و قۇزەر

ژ پشت دەريا .. ژرىكە كا دوپر

ژ جه رگی ناسمانی و ..
ژناف لیقین فزایی پان .. هاتیبه دهر
ژبو خه مگینین خوشیی لسهر لیقان نه دادای
ئه شکا درپژیت
ژبوزارو کین برسی و بی دای نانی دپژیت
.....
ئاخ .. رۆزانا
ئه وین هه نی چاقین ته نه
دناف دلی مندای شینبوین
وه ره و خامه یی خو هه لگره
ئه فه خوینا دلی منه
نامه یا خو پی بنقیسه
وه ره و کامیرا خو یینه
دایکین جلك رهش و زارو کین پیخواس
پیشمه رگه یین خانه نشین و گه نجین بیکار
ل هیقینینه .. چرکین ژ فلاشی بهیت و
خه و ناب خوشییه بیین
وه ره رۆزانا نه تفه
رۆزانه یا گهش دبیت و گه شتر لی دهیت
یی ته شرین .. خه م فه جه مین
پوسیده به عهش و ئه فین
هه می دکهرن ..
لی چاقین ته ..
دیتنا ته ..
چانتکا ته و کاغه زین ته
نه دکهرن .. لسهر لیقین مه دکهرن
ئه فینی لدهف مه کر ناییت
تویی یادا ئه فینا مه ... رۆزانا

* * *

۱۹۹۳

میناکی ھەرشەڧ

ھەڧالا من ..

ئېشەڧ وەرە .. تاقە ھەيڧە

شەڧ كەڧالەك ھەمەرەنگە

مشت ئاوازېن ھېواش ھېواش و قەشەنگە

ب ھزاران ستېر .. دى ڧرئزىن

ھەيڧ دى ېيتە كولۇرە كا نەرما گەرم و

ب لئىنە كا شانۇبىيا مونۇدرا مى دى لەببىزىت

خەلكېن پېخواس و پېدەر سۇك،

دى ھېڧكە نى و گوھدەن مەزىقە و لاقزەبېن

زكى ڧالا

ستېر دى ب ھزارانقە بن بەنىشت

زارۇكېن روو گەش و شەرمىن، دى تفكە نى

ھەيڧا عاشق .. دى بەرزە بىت

خوھا كەفتى .. لېن پۇستال و گورزېن سالا

تەڧ ھەڧارېن بەرىك وان كون

مەڧى دەرباىە كا بى بن

دى ب دووف ھەيڧقە كەنە غار

بەيار بەيار .. زنار زنار

برىسى و ڧاقزىق و تەنگە زار

دەلنگېن خو دەلنگېن .. لى ناكەڧن!

دەھبېن ھار و ھوقېن برسى

ل ھەمبەرى وان دەردكەڧن .. لى نارەڧن!

دى ڧېرڧە بن ..

ھە تا نانى .. دكەنە پەرىەك شەپال و خن

ھە كو ئېڧارى ڧەدگەرىپن ..

بو ناڤا كۆلكين كوخكى و دووكيلا جگارا
ئو دەستال بەژنى دوه رينين
خوهى ب له شيفه دنووسينين
ئوميدە كاشە شارتيا كە ربقە بوى
لبەر پەنجەرى دگر نژينين ..
روژەك دى ھيت
برس دى مريت
ترس دى مريت
نان و خوشى دى جەرگى كە دى قەزيت
ئو ئازادى .. دى بيتە ستوونە كا بلند
بلند بلند .. وەكو ئاسمانى دوور بلند
ھەڤالا من .. ئيشەڤ وەرە، تاقە ھەيشە
ئەز و توژى لبىن سىبەرا ئالايى رند
سترانە كا كەربى يېژين .. سترانەك توند
داكو شەقامت و يىدەنگ
قەلەرزيت و ژى بزيت ئەلند
* * *
۱۹۹۲

ديارى

ژدله كى ھەمى كوفان
ھۇزان
بەرخودان
ئاشتى و ئوميدىن قەرەستى
ژرىكە كاشت ژداڤا
مشت ژناڤا
ھيشتا ساڤا و
گيانەك گەرمى دناڤ ھەستى

بارانی چپ چپ کووم دکم
روژی داؤ داؤ خرڤه دکم
نو .. ریکی روژ روژ دووم دکم
دکمه گلوازهک نیرگزان
ژبو بهرچه مین ههمی زاروک و ..
دایکین خووب سینگی وه لاتیغه گرتی
ب خوراگریغه بوینه بهستی
دکمه گولله .. گولله یین گهرم
ژبو تغه نگا ههر کهسه کی ..
ریکا وی خوشی و سه بهستی.

* * *
۱۹۹۳

دز

تو دزی .. یان نیرگزی؟
ئه ز نزانم!
ل خوه و ته وزیره فانی ب گو مانم
لی پا ده می پیره ژنین رهنده کامه
ل بهر ده رازینکین خوه دروونن
قاچکی دجوین و ..
پسته پستی ژچاقین بیده نگی درین
پیکفه دبیژن .. کو تو دزی!
.....
ههرو دینیم ..
وه کو دزا، خوه ل بهر تانا فه دنوو سینی
تپرانه یین نابروو چوبی ب نیرگزا دکه ی!
وه کو میرا، زیره فانی به خچه با دکه ی!
ل نیقاری ژی .. ده می پهرین روژی دوه رهن

خوها ژاران ددهی بهر کیږا ..
 هه کو سپیدی خه لک هشیار دبن
 تو دبیبه ئیک .. ژ هنیږ بهند و هنیږا !
 ئه ری دزی؟ .. نه ز نزانم!
 یا نه ز دزانم .. نه نیږگری
 لی کا دزی .. یان نه دزی؟
 نه ز نزانم!

* * *

۱۹۹۲

هیشیه کا بیگونه ه

دوهی ل ئیقاریبه کا دره نگ
 نه ؤ باژیره .. هه می بو گومتله ک جوانی و
 دسه مایه کا دحالجوی وهر بوو
 مارشین شه ری .. سرودین بهر خودانی
 ئاوازیږ خوشی و په یقین نووزانی
 ئاسمانی دوور .. داگیر کربوو
 زاروکه کی بیگونه هی قه ند و جوان
 ل ملی دایکا خوه با سه رمه ست دکره گری
 شه کروک دانی .. ته نا نه بوو
 کراسه کی نووی زهر و سپه هی دایی
 ته نا نه بوو ..
 روویږ وی کر نه قبیله و ،
 ب لیقین خو ته واف دکر .. ته نا نه بوو
 دای ژی پرسى: جهر گى دایی ..
 ما ته چ دقیت بو ته بکه م؟! ..
 روژی ینم! .. یاریا پی بکه ی
 چیاى لبه ر پین ته بچه مینم! لسه ر پشتا وی،

غاردانی بکھی

یان ژی ته دقیت خو بکهم بالولکا شه کری

ب دداین خو، من له قدهی و

زکی خوبی برسی تیرکھی!

ب نه زمانی بیگونه هی زاروکان گوت:

روژ ب گهرما خو هیژابه

چیا ب کومتین بلند جوانن

نه شه کروک و کراس من دقین

نه ماچ من دقین ..

یا ژدل من دقیت!

بابی من یی پشمه رگه ژی ساخ بیته فه و

تفه نگا وی ب ملیفه بیت ..

بھی جاددا دریژدا بیت.

* * *

۱۹۹۳

چه ند پوستره هه لبه ستین ساقا

ژفانداری

خه مگینم .. نویی خوشی

خه ونان ب ته فه دینم

دی که نگی هیی ..

*

۱۹۸۸

خۆ گۆریکرن

ئاخ .. وه لاتى من

دقادا هه بوونى و نه بوونىيا ته دا

تم و تم خو گۆریکه رم.

*

۱۹۸۸

ئالۆزى

بارائين په يشان ته پرکړين

به ره ف يیکاریی برين

نه ل دووف نارەزووا خو دژين

ئوو، نه دمړين.

*

۱۹۸۸

هه لبه ست

ب هزاران ستير، نه بن قوربان

روژا زيرين نا هه لييت

گەر ژهنافان كوфан نه زان

قهيدا هه لبه ستا شو ره شگير

نا شكيت.

*

۱۹۸۸

کارىکاتير

روويى ته ..

دهشتا به رينا ليغين منه

سینگی تہ، یاریو کا دہستین منہ
دقادا سنجین ژیانیدا
ہزرین مہ پر ژیکجودانہ ..
ٹوو، لہ شین مہ تم و تم پیکفہ نہ
*

۱۹۹۱

ئاگردان

ہەر ژ روژا ئەڤینی ..
دەرگەھی دلی پر زام قوتای
من دگەل خوڤشی ژفانە
ہەر ژ روژا .. سۆزا مانی
دگەل کاروانی ژینی مە دای
چاڤین من بو شەڤەرەشکا خلوەڤین تە
ئاگردانە

*

۱۹۹۰

دەریا وانی

دلی منۆ .. دەریا وانی
خەج و سیامە ندین دەین و ..
دگەریین ل مانی
ل پاپۆرە کا پرت پرتکری .. ل قیانی
لی نەدزانی دەریا وانی
وەردگرت .. عاشقان دادعووربت و
نا بیژیتە کەسی هانی

*

۱۹۸۸

خامه

شه ؤ د بيزن:
سو به خامه بي ته دي شكيٲ
لي نزانن .. ته ؤ خوونبه رين،
له شي من دي بنه خامه
نو، هيزا شاندي دي شكيٲ
دگل نه لندا به به ياني
قاوناهه زي من .. خامه
ناخ و نون له عليخاني و
ميرانيا هه مي گوزي
هه ررور بوزاروكين مه ديٲ.

*

۱۹۹۰

شهرميني

هو نه و كچا مهش ب ناز و دل مشتي راز
نهوا چاين وي مشته هيفي و هزهك كووفى
نهوا زينا وي نه پهنى ..
هزرين ياخي دگه وريدا ماي
ب ده همه نا زيواريفه ماي گريداى
شهرم دكه يي كه سه كم
جانه وه رهك خوه دى هه ست و نوو په يفه كم
زيانه كم جارنا خه مه و جار زي كهنى
دقونچكا نوده كيهه چا نقاندى
ده فگريداى
زيندانكرى و بوى نيف به نى

*

۱۹۸۸

ژيان

ژيان .. ژيان

کيڙه دهه پري، لډووف ته دبه زم!

تول کي دگه پري؟

خه مدار و خوښه في نه زم!

دي کيڙه چي؟

دده ستي مندا هو له جيهان!

*

۱۹۸۸

جواني

نيرگزه کي گوته روژي

به ژنا من يا ته ر جوانتره ..

يان ژي گه شاتيا دي مي ته

روژي گوتي:

گه ر دي م و به ژنا زرافا زه کيا نالکان و ناگري

ته ديتبايه .. باش دا زاني

نه گه شاتيا منه جواني و نه دي مي ته.

*

۱۹۹۲

نیشانا پرسې

مستا خو ل سينگي خو نه ده

چ قه بينا ژ ناخي گه وريا خو به رنه ده

کوفان .. کوفانه

ترس .. ترسه

برس ژى زاروځى برسپيه

نوو،

ئاينده .. نيشانه كا گوښه لا پرسپيه

*

۱۹۹۳

ماڤين مروځان

كارته يا ماڤين مروځان

يا كهفتى بهردهستى هوځان

شانووه كه . يندهنگه

موندوراما نه مريكييه ..

تازه لسهر مه دكهن پروځان

*

۱۹۹۱

بريار

لبن خيڤه تى .. ل ناخا تركى

ب تنى ..

يى دگه ل خه م و خه ربيى دژيم

سترانين دوورى ديم

گازى دكه مه هه قال و دلبرين دهوك

بوهار و زاروځين خشكوك

دى فه گه ريم و دى هه ر هيم

*

۱۹۹۱

راستى

رۆژەكى راستىي مانگرت
گەنج پىر بوون، ئوو پىر مرن
زارۆزان هوؤ
ئوو ئاسمانى دەرى ئومىد و خوؤيا گرت
دۆزەخە كا دوور و دريژ
هاته شوونا ژيانا كورت
لى .. سپىدى ل هەموو مالان
راستىيا پرت ..
ژ نىقن مەزەلان شين ببوو
بىقام ددان پرت.

*

۱۹۹۱

من
هاتم ژ دوور
ژ زبندانا خەرىبىيا خوؤ دەركەتم
دگەل رووبى ته .. يى شورەشگير
دا چافچەرىنىي بكەم، لى ئەز كەتم
دبويه خوؤديك .. من خوؤ دديت
چاؤ و دفن و مەژى و ..
زمانى خوؤ ب تنى من دديت
ئوو، جيهانا كەلهخى ته .. يى ته ب تنى
فى نه كەتم!

*

۱۹۹۱

